

Maddenin Kıdemi ve Ezeliyeti Muhaldir...

Kadim bir şey, evveli olmamakla, gerek zatında ve gerekse ahvalinde, sıfat ve hey'etinde kendisine tebeddül, tegayyür ve teessür ârız olmayan şeydir. Binaenaleyh, ecsâmıyla, atom ve maddesiyle kendisine tegayyür ve tebeddül ârız olan bu aleme kadîm diyenler, azîm bir hurafe ile dâlalete düşmekte ve hükümlerinin tenakuza isnad ettiğinin farkına varmamaktadırlar.

Hele, Meşâiyyûnun imamı sayılan ve muallim-i evvel olan **Aristo**'nun şu mes'elenin ucundaki muhalâtın farkına varmaması hayreti mucibdir. **Şöyle ki:**

Madde denilen şeyin, sûret-i cismaniyeden, yani cism-i ârız olan ahval ve hey'etlerden hâli olması imkânsızdır ve muhâldir.

Evvelâ, madde mutlaka bir mekânda bulunacaktır. Ayrıca, madde, hareket ve sükûn, büyüklük ve küçüklük, uzunluk ve kısalık, sıvı ve katı olma gibi hallerin birinden veya birkaçından hâli olmayacaktır. Bunun aksini farzetmek, yani ne büyük ne de küçük olan veya ne uzun ne de kısa olan ilh... bir madde düşünmek, maddenin varlığını ortadan kaldırmak demek olacaktır. Çünkü, cevher veya madde araz için şart ise de, cevherin veya maddenin varlığı ve bekâsı araz ile mevcuttur. Bu hâle göre, şart olmayınca meşrut da ortadan kalkmaz mı? Yani arazlar olmayınca madde de ortadan kalkmayacak mı?

Demek oluyor ki, yukarıda zikredilen maddenin, kendisini ayakta tutan sûret ve ahvâllerden hâli kalması muhâldir. O hâlde, kıdemi dâva olunan madde, hadis ve ârız olan sûretlerle kâim olmaktadır. Buna göre de, kadîmin hadis veya hâdisin kadîm olması lâzım gelmiyor mu?

Meseleyi biraz daha izah etmeye çalışalım:

Meselâ, sabit olduğu iddia edilen bir atomun, mekândan hâli olmadığı malûmdur. Mekânın ise yeri boşluktur. Boşluk ise adem olduğundan, zikredilen atomun adem ile kaim ve dâim olması lâzım gelir. Halbuki, kadîm bir şeyin evveli olmaz.

Hareket, sûret ve sair ahvâl ve sıfatlar da mekâna kıyas olunabilir.

Maddeye takılan sûret ve ahvâlin hadis olduğu, yani sonradan meydana geldiği bilmüşahade görünüyor. Mecma-i havadis olan şu âlem, daima tazeleniyor, biri gelir, biri gider, kaybolur.

Bu hâle göre, kadîm olduğu iddia edilen maddenin, sıfat ve ahvâli hadis olmuş oluyor. Bu ise muhâldir. Yani, bir şeyin kendisi kadîm, sıfatı hadis olamaz. Mademki bu ahvâl ve sıfatlar hadistirler, öyle ise madde de hadistir, sonradan yaratılmıştır.

Şu bedihî mes'eleyi de ayrıca nazar-ı dikkate almak icabeder. **Şöyle ki:**

Ahvâller ve sûretler kadîm olsaydı, bu takdirde tebeddül, tagayyür ve infiali kabul etmeyecek olan maddeden, bu âlem nasıl teşkil olunacaktı, bu musanna kâinat, Fâil-i Muhtar olan Allahü Teâlâ'ya nasıl isnad edilecekti? İnfial ve tagayyürü kabul etmeyen bir şeyden, diğer bir şey nasıl meydana gelecekti?

Diğer taraftan, atomlar ve maddeler birbirinin misli olunca, aralarında bir fark, bir temayüz ve şekil farklılığı olmaması lâzım gelmez miydi? Halbuki, mevcudat binler çeşit imtiyaz ve teşehhusat vecihleriyle birbirinden ayrılmaktadır.

İşte şu keyfiyet bu mevcudatın bir Sâni-i Kâdir ve Fâil-i Muhtar'dan sâdır olduğunu bilbedahe göstermektedir.

Fâil-i Muhtar'dan sâdır olan eserler ise, bütün hâsiyetleriyle ademden oluyorlar. Zira, o Fâil'den sâdır olan bir fiilin kasd ve irade ile olması için eserin ademden teşkili lâzım gelir. Aksi hâlde, yani hem madde, hem de sıfat ve ahvali kadîm olunca, artık onun üzerinde bir tasarruf nasıl düşünülebilir? Bu hâlde, zaten mevcut olan bir şeyin yapılması lâzım gelmez miydi?

Meselâ; Cenâb-ı Hakk'ın eşyayı halketmesi fiilinin tecellisi için, eşyanın adem-i sırfattan icadı lâzım geldiği gibi, musavviriyetin tecellisi için de sûretlerin hadis olması icabeder. Madde de sûreti de kadîm kabul edilince, halk ve tasvir fiillerinin tecellisi nasıl olacaktı?

Diğer ef'al-i İlâhiye'yi bunlara kıyas edebilirsiniz.

Bu hâle göre, Fâil-i Muhtar olan Kâdir-i Ezelî'ye iman etmekle, maddenin kıdemine inanmak arasında tezad vardır.

*Mezkûr izahattan maddenin ve kâinatın hâdis olduğu bilbedahe sabit oldu. Öyle ise, **Fâil-i Muhtar, Âlim-i Mutlak ve Hâlik-ı Külli Şey** olan **O Hakîm-i Ezelî**, bu mevcudatı adem-i sırfattan halk ve inşa etmiştir.*